

**Szakmai beszámoló a 34. Nemzetközi Arpinói Cicero-versenyről
és a római tanulmányi kirándulásról**
2014. május 8-14.

Ezen beszámoló az Emberi Erőforrások Minisztériuma számára készült, amely intézmény az Olaszországba kiutazó magyar delegáció felét támogatta. A nemzetközi versenyről tudni kell, hogy az ELTE Latin Tanszéke – mint a verseny magyarországi válogatójának lebonyolítója – a kiutazó csapat számára a versenyhez kapcsolódóan római tanulmányi kirándulást is szervez. Ennek költségeit a csapattagok állják, illetve egyéb pályázati forrásokból, a diákok iskolái és azok alapítványai által kerül finanszírozásra. Így történt ez idén is, az arpinói versenyt három napos római városnézés követte.

A magyar válogatott 14 tagja és a 3 kísérőtanár (Bánfay Ágota, Berta Annamária, Horváthné Bujtás Anna) május 8-án utazott Rómába, sajnálatos pénzügyi okok miatt két részletben. A csapat felének repülőjegyeit az Ókortudományi Társaság finanszírozta az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő által meghirdetett NTP-TV-13 kódjelű felhívásra benyújtott és elnyert pályázatból. Mire azonban ennek eredménye kiderült és a pénzhez hozzájutottunk, addigra arra a járatra, amire Minisztérium által megvett jegyek szóltak, már nem volt hely. Így két különböző légitársaság járatával, három órás eltéréssel érkeztünk meg Rómába, hét diák és három tanár az Alitalia, további hat diák a Wizzair járatával. A tizennegyedik tanuló egyénileg, családja segítségével este jött utánunk, mivel ő aznap délelőtt még Magyarországon előrehozott érettségi vizsgadolgozatát írta. Miután a csapat mindkét része megérkezett, vonattal utaztunk tovább Frosinonébe.

Ott a szervezők már várták a résztvevőket, és busszal szállítottak mindenkit Arpino környékére, a szálláshelyekre – bennünket Sorába (minthogy Arpino mind méreténél, mind fekvésénél fogva nem alkalmas egyszerre több száz személy elszállásolására). A szervezésben és a logisztikában némi hátrányt jelentett, hogy csapatunk tagjai közül ugyan páran alapfokon beszélnek az olasz nyelvet, a szervezők között viszont alig volt, aki angolul akár csak egy keveset is tudott volna. A verseny első napján a diákok megírták a dolgozataikat (latin szöveg fordítása, utána egy-másfél oldalnyi kommentár illetve esszé a szöveghez), ezalatt a kísérőtanárok számára szimpóziumot szerveztek, amelyben az olasz Cicero-kutatás eredményeiről számoltak be az olasz kollégák. A verseny második napján, amíg a dolgozatokat értékelték és rangsorolták, különféle kulturális programokra vitték a résztvevőket, a nap tetőpontja a montecassinói bencés apátság fölkeresése volt: az apát fogadta és köszöntötte a verseny résztvevőit. A verseny utolsó napján, május 11-én, vasárnap délelőtt került sor a díjátadó ceremóniára, ahol várakozásainkat siker koronázta, ugyanis csapatunkból Farkas Flóra a tizennegyedik helyezést érte el, aki a budapesti Eötvös József Gimnázium tanulója, tanárai Imre Flóra és jómagam, Horváthné Bujtás Anna.

A verseny lezárása után delegációnk május 11-én délután érkezett meg Rómába, ahová az olasz szervezők buszokkal vittek el minden résztvevőt. Ez évek óta így történik, a verseny hivatalos programjában is így szerepel, ezért a minisztérium által megvett Frosinone-Róma vonatjegyek feleslegesnek bizonyultak. Ezért a jövőre nézve praktikusabb és hasznosabb segítség lenne, ha a versenyzőkre szánt pénzből nem a vonatjegyet, hanem a repülőtéri transzfert finanszíroznák.

A verseny utáni napokra szervezett tanulmányi kirándulás célja az volt, hogy Magyarország tizenégy legjobb latin diákjának (természetesen adott korcsoportot nézve) élményszerűen, a személyes megtapasztalás erejével megmutatni a latin nyelvet máig meghatározó jelentőségre emelő birodalom fővárosát. A római kirándulás alatt természetesen nemcsak az

antik emlékeket kerestük fel, hanem – a program szervezőjeként – igyekeztem a szűk időkerethez mértén megmutatni Róma későbbi jelentőségét is: hiszen a nyugati kereszténység fővárosaként példaértékű műalkotásai révén máig megkerülhetetlen esztétikai-szellemi központtá vált. A tanulmányi kirándulás alatt sikerült a legfontosabb emlékeket megtekinteni, a gyerekek visszajelzése alapján a motivációs cél teljesült, az utazás mindenki számára hatalmas élményt jelentett. Némi gondot csak a támogató alapítványok számára kiállítandó számlák kérése és beszerzése jelentett (ugyanis a római napok önköltségesek voltak).

Rendkívüli esemény szerencsére a diákokkal se a verseny alatt, sem a kirándulás alatt nem történt, a kísérő tanárok közül azonban Berta Annamária kolleganönket a római metrón kirabolták, így őt jelentős vagyoni kár érte. Jómagam az utolsó napon bokasérülést szenvedtem, így az utolsó városnéző sétákat a kollegák nélkül bonyolították le.

A hazafelé út a már ismertetett repülőjegy-vásárlási anomáliák miatt szintén két részletben történt. A csapat egyik fele május 14-én már a délelőtti órákban elindult hazafelé, míg a másik fele a tanárokkal ugyanaznap este utazott haza. Ez több szempontból is szerencsétlen volt, hiszen így a diákok egy része gyakorlatilag egy nappal kevesebbet tölthetett Rómában, ráadásul kísérő felnőtt nélkül utazott a repülőn. Noha ezt ők és szüleik előre tudták és vállalták, de bármilyen felmerülő probléma esetén érzésem szerint a felelősség kérdése kissé aggályos lett volna. Szerencsére az utazás problémamentes volt.

A kitűzött és megvalósult szakmai célok mellett szeretném kiemelni az utazás pedagógiai hozadékát is. A csapat az adott korosztály legjobb latinosaiból állt, akikről kiderült, hogy más tárgyakból is rendkívül tehetségesek, a különböző tanulmányi versenyek országos legjobbjairól van szó. Ezek a gyerekek, akik saját osztályukban sokszor kilógnak tehetségük miatt és kevéssé találnak megértésre, barátokra, most – talán életükben először – olyan közösségbe kerültek, ahol hasonló érdeklődésű és kvalitású kortársaikkal nagyon gyorsan egymásra találtak. A csapat nagyon gyorsan összerázódott, az egy hetes út alatt igazi kis közösség alakult ki, biztos vagyok benne, hogy többen tartani fogják egymással a későbbiekben is a kapcsolatot.

Végül szeretném mind a magam, mind a csapat nevében megköszönni a Minisztériumnak, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőnek és az érintett iskoláknak, illetve alapítványaiknak, hogy nem csekély anyagi hozzájárulással a nehéz körülmények ellenére is lehetővé tették a magyar csapat tagjainak a részvételt ezen a rangos versenyen. Hogy ez az áldozatvállalás és elköteleződés a klasszikus értékek mellett milyen mértékű, az a versenyen lett igazán nyilvánvaló, hiszen a magyar delegáció 17 fős létszámával a negyedik legnagyobb létszámú csapat volt. Míg maguk az olasz szervezők is egyre kisebb létszámmal, egyre kevesebb állami pénzből, jóformán önerőből és a nevezési díjakból finanszírozták a versenyt, a magyar csapat viszont továbbra is a korábbi évek szerinti létszámban jelenhetett meg. Az, hogy a magyar csapat idén is helyezéssel érkezett haza, igazolja, hogy érdemes továbbra is támogatni hazánkban a latin nyelv oktatását és e nemzetközi verseny résztvevőit.

Budapest, 2014. május 18.

Horváthné Bujtás Anna